

ידוע לי על מספר חברות אמריקניות המיצרות ציוד דומה בעקרוניות, ולדעתי ניתן גם להתאים את הציוד האירופי הקיים בשינויים קלים לשיטת החליבה האמריקנית – כשרק הדברים הנוגעים ישירות לפרה, כמו בטנות, קומץ, פעימה וגובה הוואקום רלוונטיים לנושא. השאר, משאבות הוואקום, הצינורות השונים, משאבות החלב וכ' – ואפילו מסיר הגביעים (רק בתנאי שהוא מנתק את הוואקום לפני ההסרה) – משניים בחשיבותם. שינוי כזה, אם יעשה, יקדם לדעתי את העדר הישראלי גם במלחמתו במחלות העטין, כי פיטמה רגועה וחופשית מגרויים חיצוניים גם נתקפת פחות במחלות ובדלקות עטין. מוכרת ודאי לרבים הפיטמה החלובה הנראית בצבע כחלחל וטבעת אדומה סביב בסיסה – ובכן זוהי בדיוק הפיטמה שנחלבה חזק מדי ובצורה לא מתאימה לה. פיטמה כזו נמצאת במצב של החלמה והתאוששות בין חליבה לחליבה והסיכוי שיתרכזו יותר כדוריות לבנות בתוכה – גדול. הצבע הכחלחל הוא פשוט שטף דם פנימי הנובע מפיצוץ כלי דם נימיים עדינים בתוך הפטמות ומובן שלגורם לפרה דבר כזה 3 פעמים ביום ודאי שאינו מוסיף לה בריאות. סבורני שהרפתנים ראויים לכך שוועדת ממשק החליבה תאמץ את תוצאות שני הסקרים שהזכרתי ותמליץ בפני המשקים על השיטה האמריקנית כשיטה המתאימה לנו.

של החליבה. עשינו לאחרונה ניסוי – וריכזנו את כל הפרות הללו לקבוצה נפרדת לחלוטין – ומיד ראינו שבחליבת הבוקר, המשופעת יחסית בחלב, הדבר חוסך כ-30 דקות ממשך החליבה. קיים כנראה אחוז מסוים של פרות שאינו מתאים לחליבה בשיטה האמריקנית – אצלנו כ-6% מכלל העדר הנחלב – ויש לתת את הדעת לכך שפרות אלו צריכות במוקדם או במאוחר לצאת את העדר, ולא רק בשל הפגם הגנטי שבדבר.

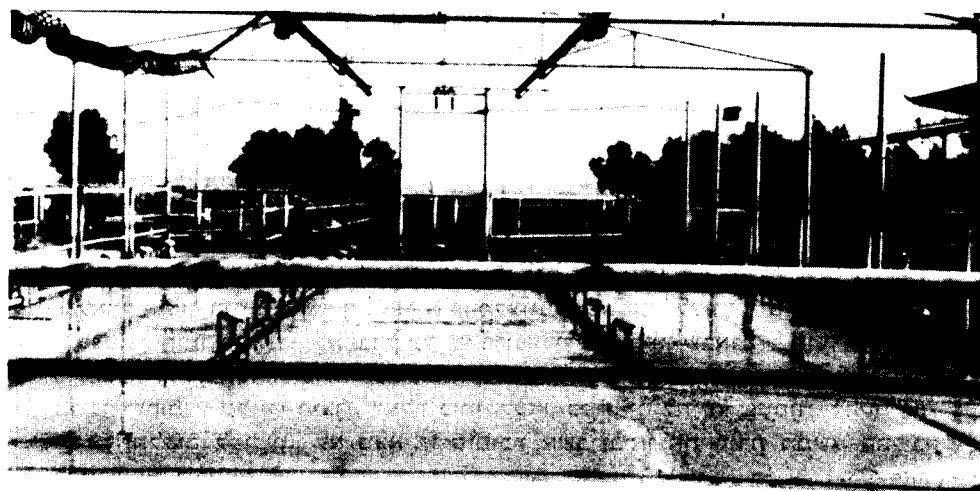
נערכו שני סקרים השוואתיים בשיטות שונות בין עדר עין החורש הנחלב בשיטה האמריקנית כ-5 שנים לבין עדר קיבוץ המעפיל הנחלב בציוד האירופי המקובל בארץ, סקר אחד התבסס על שופטי בקר לצורך טיפוח ומבחן פרים מאגודת "און" בשיתוף עם מדריך ארצי מ.ש.ה.מ. – תוך התחשבות בגיל הפרות, הזמן מההמלטה והמוצא הגנטי של האב. מסיבות שונות עדיין לא הורצו הממצאים דרך המחשב, אך במבט ראשון נראה שיש הבדל גובר והולך עם הגיל במצב הפטמות והעטין לטובת השיטה האמריקנית. הסקר השני, שבוצע על ידי הטכניון, נקט בצילום הפטמות כשיטה להשוואה, וצולמו הפטמות בשני העדרים כקנה מידה זהה ומכאן נמדדו והשוו. אמנם בעל פה נמסר לי שישנם הבדלים של מספר מילימטרים בקוטר הפטמות לטובת השיטה האמריקנית, אך בפומבי עדיין לא הוצגו הממצאים.

ממטרות בחצר המתנה

עזרא שושני, ה.מ.ב.

רצויות ממטרות פטיש בעלות שתי פומיות. ספיקתו של פטיש דרפומתי כ-1,500 ליטר/שעה, זווית הפומיות הן 12° ו- 70° . ממטרות קיצוניות תהיינה ממטרות גיזרה חצי פומיות, בספיקה של כ-1,155 ליטר/שעה זווית של 12° . דרוש לחץ של $3\frac{1}{2}$ אטמוספרות. ממטרות חצי פומיות תוכלנה לשמש גם כשאיין אפשרות להשגת ממטרות דו פומיות. כדוגמת ממטרה מתוצרת נען מספר 223.

בעדרים השיתופיים נהוג לשטוף את עטיני הפרות לפני כניסת הפרות למכון החליבה. נהוג זה החל כאשר מספר הפרות הלך וגדל והיה צורך בהשגת הספקי חליבה גבוהים מבעבר. עדיין קיימים עדרים שיתופיים אשר בהם, בגלל אילוצים מסויימים, נהוג זה טרם הושדש ובחורף מתארך זמן החליבה כי יש להקדיש זמן רב לניקוי הפטמות לאחר כניסת הפרות למכון החליבה.

יקבע בהתאם למספר הפרות בקבוצה הגדולה. במספר משקים ראיתי סידור אשר מבטיח גם נקיון טוב וגם חיסכון במים. הממטרות מפורזות במספר "שדות". כאשר הכלב החשמלי מתקדם לכיוון המכון הוא מביא לביטול פעולת הממטרות בשדה שלפניו.

במספר מערכות חדשות, הוחדרו קוי מים מתחת לריצפת הבטון. סידור זה מחייב אפשרות הוצאת הצניורות ללא צורך בשבירת הבטון. במשקים אחדים הייתי עד לתופעה של נזילות בקוי מים אשר שקועים בתוך הבטון. לפיכך עדיפה השיטה של הנחת הצניורות על פני הבטון.

חשיבות עצומה נודעת לתיפעול תקין של הכלב החשמלי. לכן רצוי להנחות את התקדמות הכלב החשמלי ונסיגתו באמצעות מסילות עם גלגליות פנימיות. כ"כלב" יכול לשמש צינור אלומיניום בקוטר של 6" או מסגרת צינורות בקוטר 2" שביניהם מתוחות שרשראות למניעת מעבר פרות מקבוצה לקבוצה, אך סידור זה יחייב בדיקת גובה הגג.

כדי לצמצם את ההוצאות הכספיות מוצע להתקין גג מסיווי רק מעל לחצר הייבוש. מעל חצר ההרטבה מוצע לפרוש רשת צל בלבד. במשק אשר בו אפשר לשמור על פרות יבשות ונקיות במשך כל ימות השנה ניתן גם להימנע מהתקנת מערכת המטרה.

קו המים הראשי צריך להיות בקוטר 3" כאשר הקוים לאורך חצר ההמתנה יהיו בקוטר 2". התקנת הממטרות בחצר ההמתנה תהיה בשיטת הסגול, כלומר ממטרה בשורה אחת תוצב בין שתי ממטרות בשורה שניה.

המרחק בין הממטרות לכל כיוון יהיה בין 1.50 ל-1.80 מטר. רצוי לאפשר הרטבה לסירוגין בכדי לחסוך בכמויות מים. ריווחי הזמן בין פעולה לפעולה ייקבעו בהתאם למצב נקיון העטינים בכל משק.

הממטרות תכוסנה בכובעים שמטרתם כפולה – מניעת פציעות לרגלי הפרות ומניעת שבירת הממטרות. כיפות אלו יוצרו במשך תקופה ארוכה על ידי מפעל המתכת של כפר גליקסון אשר הפסיק לא מכבר ליצר אותן. כדי למנוע נגירת מים מעבר לחצר ההמתנה אשר תביא לליכלוך שבילים, הנבטת עשביה רעה מסביב לחצר וכן שטיפת חומר חיטוי מהפטמות, כאשר שבילי היציאה מקבילים לחצר ההמתנה, מומלץ לבנות מעקה בטון בגובה של 1.20–1.50 מטר מסביב לחצר ההרטבה. ניתן גם להציב לוחות פלסטיים בהיקף החצר כדוגמת פסגון מתוצרת נוה איתן. בחצר ההמתנה יש לאפשר לפרות גם להתיבש לפני כניסתן למכון, דבר שיתאפשר על ידי הקצאת כ-0.4 מ"ר לפרה ומעלה. להרטבה דרושים כ-1.5 מ"ר לפרה. גודל חצר ההמתנה